

مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران
(مروری بر یک تجربه)

به کوشش رجبعلی مختاریپور

به همراه گفت‌وگوهایی با دکتر غلامعباس توسلی،
دکتر حبیب‌الله زحانی، دکتر مرتضی کنیی، دکتر منصور وثوقی و
آقای هوشنگ دادار

مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران (مروری بر یک تجربه)

به کوشش رجبعلی مختاریپور

ناشر: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی با همکاری

مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران

ویراستار: سمیه سیاه‌بشت

محرران: محسن باقر جاوید

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۷

تیراژ: ۱۰۰

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۸۹۰-۸۷-۸۹۰

نشانی: تهران، خیابان باغ‌دار، خیابان شهید مؤمن نژاد (گلستان یکم)، شماره ۱۲۴، تلفن: ۲۲۵۷۰۷۷۷

سایت: www.iscs.ac.ir پیست الکترونیکی: info@iscs.ac.ir

کلیه آثار منتشره این پژوهشکده در جهت آزاد فکری و نظر شخصی نویسندگان محترم آن است و لزوماً مورد تأیید پژوهشکده نیست.

عنوان و نام پدیدآور: مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران (مروری بر یک تجربه)، به همراه گفت‌وگوهایی با دکتر غلامعباس توسلی، حبیب‌الله رنجان، مرتضی منصور و ثوقی و هوشنگ دادار. / به کوشش رجبعلی مختاریپور.

مشخصات نشر: تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۴۴۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۸۹۰-۸۷-۸۹۰-۶۰۰-۶۰۰

موضوع: دانشگاه تهران. مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی

موضوع: محققان -- ایران -- مصاحبه‌ها

موضوع: Scholars -- Iran -- Interviews

موضوع: مصاحبه‌ها -- ایران

موضوع: Interviews -- Iran

شناسه افزوده: مختاریپور، رجبعلی

رده بندی کنگره: ۹۱۳۹۷ الف ۲ / CT3990

رده بندی دیویی: ۸۰۹۲۴/۹۴۴

شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۳۲۵۳۵

فهرست مطالب

۷	دیباچه پژوهشکده
۹	پیشگفتار
۱۵	مقدمه

بخش اول: نگاهی به پیشینه مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی در منابع مکتوب

۲۵	۱. آموزش و پژوهش‌های علوم اجتماعی تا سال ۱۳۳۷
۳۳	۲. شکل‌گیری مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی
۴۹	۳. ساختار و تشکیلات مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی
۶۷	۴. امور مالی مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی
۷۵	۵. فعالیت‌ها و کارکردهای مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی
۹۹	۶. معرفی اجمالی گروه‌های پژوهشی مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی
۱۲۳	۷. شیوه تعامل مؤسسه با دولت و نهادهای اجرایی و امنیتی

بخش دوم: گفت‌وگوها

۱۴۱	گفت‌وگو با دکتر غلامعباس توسلی
۱۸۵	گفت‌وگو با دکتر حبیب‌الله زنجانی
۲۳۱	گفت‌وگو با دکتر مرتضی کتبی

۳۰۳	گفت‌وگو با دکتر منصور ونوقی
۳۶۳	گفت‌وگو با هوشنگ دادار
۴۳۳	منابع
۴۴۱	نمایه

دیباچه پژوهشکده

دانشگاه امروزی در اثر پیرخس‌های فرهنگی، اجتماعی و فناوری در عصر حاضر دستخوش تغییرات شده، و این تغییرات موجب ظهور مفاهیم تازه‌ای در مطالعات آموزشی عالی، علم و فناوری گردیده است. در این بستر جهانی، در سال‌های اخیر مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی، علم و فناوری در آنها مورد توجه واقع شده بلکه در نظام شناخت و آینده‌نگاری آموزش عالی اهمیت محوری پیدا کرده است. فهم چالش‌های پیش‌رو آموزش عالی و انتظارات از آن با تکیه بر مولفه‌های درونی و بیرونی نظام علم، وضعیت فعلی و آینده‌نگری تعاملات میان دانشگاه و محیط پیرامون به مدد مطالعات فرهنگی و اجتماعی ممکن می‌شود و از این طریق می‌توان راهبردهای تعادل‌بخش میان کارویژه‌های دانشگاه با نیازهای اجتماعی و بازار کار ارائه داد. براین اساس مطالعات آموزش عالی و علم برای شناخت وضعیت موجود، ارزیابی تعاملات آن با جامعه و فرهنگ و ایفای نقش موثرتر آموزش عالی در ترسیم آینده کشور نیازمند بهره‌گیری از ظرفیت

علوم اجتماعی و علوم انسانی و کاربرست راهبردهای آن در عرصه سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری است. برای دستیابی به این اهداف، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از سال ۱۳۸۲ با هدف پژوهش در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی و توسعه علمی، ایفای نقش نهاد واسط میان دانشگاه و جامعه و به‌عنوان نهاد مولد اندیشه و اتاق فکر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در حوزه‌های مورد اشاره تاسیس شده و در پی انجام پژوهش‌ها و مطالعاتی در محورهای زیر است:

۱. بررسی وضعیت آموزش در زمینه مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی توسعه علمی و فناوری و فنآوری.
۲. مطالعه در حوزه سیاست‌گذاری فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی.
۳. توسعه کانون‌های تفکر در حوزه مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی و توسعه علمی.
۴. آینده‌نگری دانشگاه‌ها و سنجش نیازهای جدید آموزش عالی در زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی.
۵. شناخت و بسط مطالعات میان‌رشته‌ای و رویه‌های کنش آن.

با توجه به اهداف فوق، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی در کنار برنامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی، اقدام به تالیف و ترجمه آثار علمی در زمینه‌های فوق برای توسعه و رشد این حوزه مطالعاتی و همچنین تامین منابع فکری و علمی لازم برای سیاست‌گذاری فرهنگی و اجتماعی در آموزش عالی نموده است. امیدواریم کتاب‌های منتشر شده توسط این پژوهشکده، به بهترین شکل در دسترس استادان، مدیران، کارشناسان، و علاقه‌مندان مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی قرار گیرد و در ارتقای کیفی کارویژه‌های آموزش عالی و علم در جامعه ایران به سهم خود نقشی فعال داشته باشد.